

року народження. Взимку козулі живуть скупчено, а влітку розосереджуються і займають індивідуальні ділянки, які ретельно охороняють.

Влітку козулі пасуться в сутінках, а в жаркий час відпочивають при лежанні, пережовуючи їжу. На одній ділянці зазвичай буває декілька лежанок. Влаштовують їх під захистом дерев, неподалік від узлісь.

Козулі дуже полохливі, підпускають людину не ближче, ніж на 100 метрів. Смертність козулі відносно висока.

Найбільшу небезпеку для козуль, особливо взимку, повсюдно представляють вовки, найбільшої шкоди, приносячи в кінці зими або ранньою весною, коли тонкий шар нетривкого насту поверх глибокого снігу витримує хижака, але проламується під гострими копитцями його жертви. Багато козуль гине від глистових інвазій, епізоотії та від виснаження в морозні сніжні зими.

Притулки для козулі

Основна причина відходу козуль у зимовий час - простудні захворювання.

Оскільки козулі в негоду зазвичай ховаються в густих заростях молодих сосонок, слід створювати як примітивні сховища у лісі острівці хвойного молодняку загущеною посадкою і зберігати ділянки густого підросту сосни в тих місцях лісу, де взимку зазвичай тримаються ці копитні. У цих ялинових заростях в середині зими рекомендується викладати купи соломи або очерету.

У нашій країні інколи будують спеціальні сховища для козуль, суміщені з годівницями і солонцями.

Зазвичай притулки представляють собою двосхилий навіс, що стоїть на чотирьох-шести стовпах. В середині нього розташований невеликий тесовий хлів для зберігання віників, коренеплодів та інших кормів. Простір між стелею і дахом хліва навісу використовується як сінник. Нерідко та сторона навісу, яка спрямована до панівної дії вітрів, заплітається тином. Під навісом розміщують ясла для сіна, корита для концентратів і коренеплодів, ящики для солі.

ЗАНЯТТЯ 2.

ТЕМА: ПІДЖИВЛЕННЯ МИСЛИВСЬКИХ ТВАРИН

1. Кормові засоби підживлення мисливських тварин
2. Водопої тварин
3. Профілактичні заходи в мисливстві

Можна ставити для захисту козуль від негоди і більш прості споруди - навіси на стовпах, тини з шелюги і т. п. Їх слід розміщувати так, щоб захистити тварин від панівних взимку вітрів. Земля під ними повинна бути покрита соломою або сіном.

Підживлення козулі

У літній час ці копитні тварини зазвичай не відчувають потреби в підгодівлі, задовольняючись рясними в цей час року природними кормами. Зимової підгодівлі потребують козулі тих районів, в яких запаси природних гілкових кормів невеликі або коли з-за великої кількості снігу, що випав чи снігового на-

сту вони стають важкодоступними. Лосі та козулі користуються підгодівлею після утворення високого снігового покриву.

Організація правильної підгодівлі оленів, лосів та косуль дозволяє мисливському господарству сконцентрувати стадо в потрібних місцях, полегшує спостереження за тваринами. У багатьох випадках підгодівля косуль, оленів та лосів зменшує шкоду, що наноситься цими звірами лісовим насадженням, і попереджає випадки отрав ними сільськогосподарських культур на сусідніх полях.

Заготовляти корми для підгодівлі копитних і влаштовувати годівниці для них слід ще влітку. Найбільш звичайними способами підгодівлі козуль є наступні:

Підживлення сіном. Досвід показує, що козулі взимку охоче поїдають викладене для підживлення сіно. Вони надають перевагу луговому і лісовому сінові з великою кількістю широколистяних трав (так званий "листовик"); сіно зі злаків поїдають гірше. Ще менш охоче використовують вони болотне і осоково сіно. Така вибірковість типу сіна обумовлена звичкою цих копитних харчуватися лісовою рослинністю більшої поживності лучного і лісового сіна. Кормові цінності і хімічний склад (%) сіна різних категорій показані в таблиці 1.

Добре поїдають козулі також конюшинове і люцернове сіно. Навіть голодуючи, вони дуже неохоче їдять сіно лежавше (торішне), скошене в занадто пізні терміни, перестояле на корені. Заготовляти сіно слід не пізніше середини липня. Якщо його збирають далеко від місць підгодівлі, то складають у копиці, пересипаючи шари кухонною сіллю (з розрахунку 3-5 кг солі на 1 ц сіна) або оббризкуючи сольовим розчином.

Таблиця 1 Хімічний склад сіна, %

Вид сіна	Вода	Протеїн	Білок	Жир	Клітковина
Лісове	16,0	8,5	7,2	2,6	24,1
Лугове	15,0	8,4	7,1	2,6	55
Болотне	18,6	8,5	7,2	2,3	24,0
Осокові	18,0	8,6	6,4	2,6	23,8
Конюшинове	16,1	13,9	11,6	2,9	23,5
Люцернове	15,5	14,7	11,5	2,2	25,9

У тих випадках, коли сіно заготовляють недалеко від місць підгодівлі копитних, його можна відразу укласти у високі стіжки масою в 2 - 6 ц і залишати на зиму на місці укладання. Для більшої стійкості їх слід класти навколо вбитого в землю кола або стовбура дерева

Висока форма стіжка дозволяє худобі їсти сіно навіть при товстому шарі снігу. Стіжки можна ставити також на невисоких помостах, висота яких залежить від товщини снігового покриву. Іноді сіно укладають купками на розвилках дерев і густих кущах.

Однак при цих способах згодовування сіна для лосів і косулям велика частина його все ж гине під снігом, тому більш доцільно підживлювати козуль сіном, закладаючи його в годівниці того чи іншого типу. Найчастіше для цієї мети використовують ясельні годівниці. Сіно закладають у призматичні ясла, бічні стінки яких утворені рядами планок з проміжками близько 20 см. До стійок ясел прикрі-

плюють по обидва боки лотки, в які кладуть коренеплоди, концентрати і сіль. Над яслами зазвичай роблять навіс з двосхилим дахом з дранки або тесу. Іноді над цим дахом влаштовують сінник, де зберігають сіно для підгодівлі.

Годівниці треба ставити на сухих, порівняно відкритих місцях - галявинах, по узліссях, на рідколіссі, в тих угіддях, де взимку переважно знаходяться ці тварини. Будувати їх слід ще влітку, щоб до зими дерево потемніло, а звірі звикли до їх вигляду. Ошкурювати колоди, з яких роблять стійки годівниці, не потрібно. Усі залишки деревини після виготовлення годівниць (тріску, стружку і т. і.) необхідно ретельно прибрати. На майданчику годівниці слід розкидати сіно, віники, снопики вівса для залучення звірів.

У яслах годівниць постійно має перебувати сіно, а в лотку - сіль. Перерви в підгодівлі лосів та косуль можуть викликати припинення відвідування ними годівниць і навіть призводить до відкочовування їх в інші угіддя.

Підживлення гілковим кормом. Оскільки основним кормом козуль у зимовий період служать гілки різних дерев і чагарників, у багатьох мисливських господарствах широко застосовують зимову підгодівлю цих тварин віниками з пагонів різних листяних деревних і чагарникових порід. Зазвичай для цього використовують молоді пагони (з листям) липи, ясеня, клена, дуба, берези, диких плодових дерев, осики, горобини, малини. Пагони черемхи і крушини шкідливі. Використовують також віники з пагонів топінамбура. У кожному вінику краще поєднати гілки різних порід.

У табл. 2 наводяться дані про хімічний склад (%) гілок цих порід в період літніх заготовок.

Таблиця 2. Хімічний склад гілок дерев, %

Порода дерева	Вода	Протеїн	Жир	Клітковина
Береза	54,7	3,8	2,3	15,5
Осика	34,1	2,6	1,8	25,7
Іва козяча	69,6	4,6	1,1	7,9
Дуб	48,0	8,3	3,4	8,7
Клен гостролистий	59,5	5,3	1,7	11,5
Липа дрібнолиста	62,4	5,3	1,9	8,3
Тополь звичайний	46,0	6,3	2,4	15,3
Горобина	51,6	3,7	2,8	12,2
Ліщина	47,6	3,6	1,6	20,7

Козулі неоднаково охоче поїдають віники з гілок різних порід дерев і чагарників. Віники з гілок дерев, що ростуть на узліссях лісу або на прогалинах, значно корисніші віників з гілок дерев, що знаходяться в гущавині лісу, і поїдають їх копитні більш охоче.

Заготовляють віники на початку літа, коли гілки містять найбільшу кількість поживних речовин і листя добре тримається на гілках. Так, в гілковому кормі, зібраному восени, протеїну міститься майже в 2 рази менше, ніж у заготовленому у середині літа.

Пагони довжиною близько 1 м зрізають і пов'язують ланвою або ликом у віники товщиною у зрізу гілок близько 20 см. Рекомендується використовувати гілковий матеріал, отриманий під час розчищення просік і рубок догляду за лісом.

Сушити віники слід в затінку, підвісивши їх на жердинах або мотузках. Під час сушіння їх треба кілька разів змочувати або збризкувати 10%-ним розчином солі. Висушені віники зберігають у підвішеному стані або складеними в штабелі у сухому провітрюваному приміщенні. Віники з пагонів топінамбура спочатку 3 дні пров'ялюють, а потім сушать у тіні.

Копитних починають підгодовувати віниками зазвичай після того, як утворюється сніговий покрив. Віники вішають або на вішала близько ясел для сіна, або на дерева та кущі в місцях, відвідуваних лосями та косульями.

Для підгодівлі козуль гілковий корм і сіно ставлять в оборохах. Для цього чотири стовпи висотою 4-6 м закопують в землю по кутах квадрата

2 x 2 м. На вершини двох стовпів кладуть по діагоналі горизонтально колоду з блоком посередині. Через цей блок перекидають трос, а до його кінця підвішують чотирьохскатний дах, який може вільно підніматися і опускатися. Інший кінець троса закріплюють на валу невеликого ворота. Над ґрунтом на висоті 10 см всередині обороха роблять дерев'яний поміст. При заповненні обороха кормом кришку піднімають на блоці до верхньої межі. На поміст доверху укладають шарами лісове сіно і сухі гілки. Корм пересипають сіллю або оббризкують розсолем. Коли оборох буде заповнений кормом, на нього опускають дах, який його пресує. Лосі беруть корм з усіх сторін. У міру зменшення корму дах опускається.

При рубках лісу рекомендується збирати гілки листяних порід у купи і складати, їх у місцях зимового перебування жуйних копитних.

Підживлення коренеплодами. На початку зими цим копитним можна давати як підгодівлю різні коренеплоди: кормові буряки, брукву, ріпу, топінамбур, моркву та ін. Козулі охоче їдять також кормову капусту. Їх викладають у лотки під яслами годівниць або в особливих коритах. У сильні морози викладати коренеплоди не рекомендується, так як в сильно промороженому стані вони іноді викликають у тварин розлад шлунка а у вагітних викидиші. Для підгодівлі лосів, оленів та косуль взимку можна використовувати також сухий буряковий жом, отримуваний на цукрових заводах.

Підживлення силосом. У мисливських господарствах широко застосовують підгодівлю диких копитних силосом. Для цього використовують силос, приготовлений для годівлі великої рогатої худоби, або силос спеціального приготування, до складу якого входять сіяні кормові рослини, дикорослі трави, гілки, листя дерев і чагарників і інші компоненти. У деяких мисливських господарствах згодовують силос, що складається з зелених частин топінамбура, люпину, вівса молочної "стигlosti і лугових трав (приблизно в рівній кількості). В інших господарствах силос готують з кормових культур (50%) і гілкового корму (40%), включаючи в нього соснову кору і пагони (10%).

У Чехії і Словаччині силос для підгодівлі оленів готують із суміші вики і вівса, засмічуючих (бур'янів) або лугових трав, гілок дерев і чагарників, стебел чорниці та кори іви, використовуючи ці компоненти в різних пропорціях.

Очевидно, що силос для козуль у різних господарствах повинен готуватися за різними рецептами в залежності від можливостей та раціональності використання тих чи інших вихідних компонентів.

Бобові рослини краще силосування в період зав'язування плодів, злаки - у стадії молочної стиглості, конюшину та інші трави - на початку цвітіння. Рослини підв'ялюють, подрібнюють на силосорізках і щільно укладають у силосні ями.

Силосні ями риють глибиною до 3 м в сухому місці. По краях їх слід зробити земляні вали висотою 20-50 см. Стінки і дно ями цементують або обкладають шаром соломи, закріплюючи його вбитими в дно ями кілками. Стінки можна також вистилати поліетиленовою плівкою товщиною близько 0,5 мм. Дно роблять похилим до одного з кутів, де копають невелику стічну ямку. Для влаштування невеликих силосних ям можна використовувати також бетонні кільця, складаючи з них колодязь глибиною до 2 м. Зверху яму закривають кришкою. Іноді силос закладають в картонні бочки.

Нерідко в мисливських господарствах зарубіжних країн силосну масу складають у наземні споруди з дротяної сітки на дерев'яному каркасі об'ємом 10-25 м³.

Зазвичай силосні ями риють поблизу годівниць, щоб не возити силос здалеку.

Підживлення концентрованими кормами. Концентрати зазвичай згодують лосям і косулям в період сильних морозів в другій половині зими, коли високий сніговий покрив утрудняє добування-природних кормів. З концентрованих кормів для підгодівлі копитних найчастіше використовують овес, ячмінь, кукурудзу, висівки, дробину, макуха і шрот (два останні дають в дробленні вигляді). Концентрати викладають у лотки під яслами в особливі колоди.

Біотехнічні заходи. Щороку у літній період заготовляють сіно, засолюють солонці, будують годівниці. Круглий рік ведеться боротьба з браконьєрством. Сіно використовують з мінеральною добавкою, солонці земляні. На площах де ведеться вирубка лісу, гілки що залишилися добре поїдають козулі.

Біотехнічні заходи по боротьбі із захворюваннями мисливських тварин

Одним з основних факторів, що впливають на чисельність популяції є різні захворювання.

Захворювання мисливських тварин не обмежується збільшенням їх смертності. Уражені тварини часто сильно виснажуються, що сприяє їх загибелі від хижаків. Нерідко різні хвороби призводять до зниження темпів розмноження звірів і птахів, викликаючи їх тимчасове або навіть постійне безпліддя, затримуючи строки розмноження. Деякі захворювання батьків зменшують життєздатність їх потомства.

Заходи по боротьбі з хворобами мисливських тварин можна підрозділити на профілактичні та лікувальні. Профілактичні заходи спрямовані на попередження захворювань мисливських тварин і обмеження їх розповсюдження. Профілактичні заходи в мисливських господарствах можуть бути поділені на загальні та спеціальні.

Загальні профілактичні заходи спрямовані на оздоровлення довкілля мисливських тварин. У мисливських господарствах необхідно вести спостереження

за станом тварин, щоб своєчасно виявити ознаки появи тієї чи іншої хвороби (зустріч хворих тварин; виявлення слідів порушення їх нормальної життєдіяльності. При виявленні ознаки масового захворювання тварин для визначення характеру хвороби повинні бути залучені місцеві ветеринарні працівники, які вкажуть на заходи боротьби з поширенням захворювання та його ліквідації.

Велике значення в попередженні захворювань тварин має правильна організація підгодівлі тварин, забезпечує хорошу їх вгодованість протягом усього року.

З метою попередження простудних захворювань рекомендується влаштувати для копитних тварин лежання (розкладаючи в затишних місцях шар соломи або очерету), навіси і захисні (від вітру) стінки з шелюги і лапника.

Профілактичні заходи спрямовані на попередження та ліквідацію певних заразних (інфекційних та інвазійних) захворювань.

Мисливські тварини особливо страждають від різних глистових-інвазій. Зараження копитних різними видами гельмінтів може бути знижено введенням в осінній час в підгодівлю різних глистогінних засобів: полинового сіна, гранатника, чоловічої папороті, цитварного полину та ін

Можливо, в майбутньому можна буде вводити в підгодівлю мисливських тварин різні спеціальні глистогінні препарати (сантонін та ін.)

У більшості випадків глистні інвазії викликають масову загибель мисливських тварин тільки при нестачі кормів для них або дії інших несприятливих факторів.

Навесні і восени, а по можливості і частіше, слід проводити очищення місць підгодівлі тварин і місць розташування солонців від посліду і залишків кормів з їх подальшим спалюванням або закопуванням. Слід пам'ятати, що послід тварин часто містить яйця глистів, кокцидії і т. п. Щоб уникнути накопичення в місцях підгодівлі звірів паразитів і їх яєць місця підгодівлі бажано періодично міняти.

Годівниці та солонці треба встановлювати в сухих місцях з піщаним ґрунтом, де розвиток яєць багатьох паразитичних черв'яків стає неможливим.

Водопі, що постійно використовуються мисливськими тваринами, необхідно утримувати в чистоті. Відвідувані ними водойми та джерела бажано обкласти камінням або забетонувати, або зробити стік води в особливу ринву для пиття. Невеликі, дрібні стоячі водойми з тухлою або сильно забрудненою водою потрібно або засипати (при наявності інших кращих водойм) або, якщо це можливо, зробити проточними.

Всі трупи мисливських тварин, виявлені в угіддях господарства, треба піддавати огляду лікарем ветеринарної медицини. У разі встановлення факту смерті тварини від заразного захворювання труп повинен бути знищений або заритий у землю. Якщо ветеринарний огляд трупа неможливий, він також повинен бути знищений або спалений.

У разі виявлення в районі розташування мисливського господарства будь-якої заразної хвороби сільськогосподарських тварин необхідно припинити випас худоби, а на дорогах, що ведуть в мисливські угіддя, поставити дезбар'єри; категорично заборонити вивіз в мисливські угіддя трупів полеглих тварин і гною.

Щоб запобігти враження мисливських тварин трихінельозом, ехінококовим, кокцидіозом і деякими іншими інвазійними хворобами, нутрощі убитих

копитних тварин і тушки здобутих хутрових звірів необхідно спалювати або закопувати на глибину не менше 1 м. Необхідно знищувати також бродячих собак, нерідко заражених ехінококом. Дорослі черв'яки ехінокока виробляють величезну кількість яєць, які, будучи виведеними з послідом у зовнішнє середовище, можуть стати причиною захворювання диких копитних ехінококоз.

Іноді з метою припинення або ослаблення епізоотії будь-яких тварин в її осередках доводиться проводити спеціальний відстріл або вилов особин даного виду з метою зменшення їх щільності, що призводить до зменшення контактів між особинами цього виду і, отже, можливості передачі інфекції.

З наведених даних видно, що шляхи та методи профілактики різних інфекційних та інвазійних захворювань диких тварин дуже різноманітні і перспективи її застосування в мисливських господарствах дуже широкі.

Заходи спрямовані на охорону козулі

В даний час охорона ссавців розглядається, як частина більш широких заходів, спрямованих на охорону тваринного світу і живої природи взагалі.

Цілі і завдання охоронних заходів.

нагляд за дотриманням правил полювання;

охорона об'єктів тваринного світу та середовища їх проживання;

регулювання чисельності мисливських тварин;

Мисливоохоронець зобов'язаний проводити наступні охоронні заходи:

- вести боротьбу з порушниками правил полювання. Оформлять відповідні документи (протоколи, пояснення, схеми місця пригоди тощо) для притягнення порушників правил полювання до відповідальності у встановленому порядку;

- проводити роз'яснювальну роботу серед населення про дбайливе ставлення до об'єктів тваринного світу та середовища їх проживання;

- здійснювати охорону мисливських тварин та середовища їх проживання, безпосередньо вести роботу з регулювання чисельності мисливських тварин і боротьбу з вовками; направляти уповноваженим на те посадовим особам (за територіальності) матеріали про порушення правил полювання (протоколи, пояснення, схеми місць події, вилучені зброя і знаряддя незаконного полювання, незаконно добутої продукції, речові докази, документи тощо) для застосування рішення по фактах порушення.

Важливим біотехнічним, заходом, що сприяє збільшенню кількості і підтримання здорового стану популяції козулі є закладка підкормових майданчиків і солонців.

Біотехнічні заходи, спрямовані до охорони або збільшення щільності козулі зводяться в першу чергу до створення стійкої кормової бази для тварин в усі періоди року, до боротьби з браконьєрством і до регулювання чисельності популяції козулі.

Організація правильної підгодівлі козуль дозволяє сконцентрувати стадо в потрібних місцях, полегшує спостереження за тваринами. У багатьох випадках підгодівля козуль зменшує шкоду, що наноситься цими звірами лісовим насадженням.

Заготовлювати корми для підгодівлі копитних і влаштовувати годівниці для них слід ще влітку.

Загальні профілактичні заходи спрямовані на оздоровлення довкілля мисливських тварин. У мисливських господарствах необхідно вести спостереження за станом тварин, щоб своєчасно виявити ознаки появи тієї чи іншої хвороби (зустріч хворих тварин; виявлення слідів порушення їх нормальної життєдіяльності).

Вивчення досвіду роботи та вирішення проблемних питань у діяльності мисливських організацій Полтавської області вивчалось робочою групою, яку очолила голова постійної комісії обласної ради з питань екології та раціонального природокористування, координатор Громадської ради при обласній раді, перший заступник начальника обласного управління лісового та мисливського господарства, начальник відділу Департаменту з питань нафтогазового комплексу, промисловості, екології та природних ресурсів облдержадміністрації.

Директор господарства розповів, що після перезакріплення мисливських угідь, згідно з рішенням обласної ради, у користуванні господарства з 54 тис. гектарів угідь залишилося 23,9 тис. гектарів, у тому числі 487 гектарів лісових. Цього недостатньо для ведення мисливського господарства, полювання членів районної організації УТМР, яка останнім часом зменшилася на третину. Як з'ясували члени робочої групи, у даному господарстві є три єгері, які отримують мінімальну заробітну плату. Користуються вони особистим транспортом, господарство виділяє бензин. Із парнокопитних диких тварин обліковано 5 кабанів та 15 кіз.

За поясненням першого заступника начальника обласного управління лісового та мисливського господарства, основною причиною того, що частина мисливських угідь відійшла до резерву державного лісового фонду, є відсутність погодження на виділення мисливських угідь від землевласників та землекористувачів, передбаченого відповідними нормативними документами. У ході розмови члени робочої групи не одержали чітких відповідей стосовно перспектив розвитку господарства, проведення робіт по збереженню та відтворенню диких тварин.

Учасники засідання оглянули мисливські угіддя на території Надержинської сільської ради Полтавського району. Вони звернули увагу на відсутність щитів із відповідною інформацією для громадян та мисливців, спеціальних місць для підгодівлі диких тварин. Зовсім іншу картину щодо ведення мисливського господарства учасники виїзного засідання побачили у Диканському районі. У державному підприємстві «Диканське дослідне лісомисливське господарство» створено запаси зерна і сіна для підгодівлі диких тварин, функціонує вольєр для напіввільного утримання диких кабанів, встановлено годівниці. Для єгерської служби виділено автотранспорт. Та й заробітна плата у єгерів у 2,5 рази вища, ніж у Полтавському ГМРГ. За інформацією директора господарства Вадима Нетудихати, на території у 42 тис. гектарів угідь живуть 54 олені, 180 кабанів, 200 козуль, більше 1000 зайців-русаків.

Менше, ніж рік тому, було створено мисливське господарство ПАФ «Подоляка», в якому також побувала робоча група. Її учасники оглянули урочища Штанівка та Івашківка. Вражає масштабність робіт по організації та веденню мисливського господарства: сучасний офіс, дорогі автомобілі для єгерської служби, вольєри для утримання диких тварин та мисливських собак, зоопарк,

десятки годівниць та спеціально обладнаних місць для підгодівлі диких тварин. За всім цим – наполеглива робота керівника ПАФ «Подоляка» Олександра Подоляки та його команди. У мисливське господарство, яке займає територію у 33 тис. гектарів, бізнесмен вже інвестував 3 мільйони гривень, а отриманий від нього прибуток у 41 тис. грн. вклав у зариблення ставка. До речі, ставок соціальний – місцеві жителі мають право рибалити. Вартість полювання для мисливців – членів первинних товариств, символічна - від 10 до 20 гривень у рік.

З гордістю розповів Олександр Подоляка, як нещодавно у лісі було випущено 350 фазанів. Безпосередню участь у цьому процесі брали діти – для них це було великою радістю. Школярі залучаються до охорони природи – є активними учасниками «зеленого патруля», постійними відвідувачами зоопарку.

Господарство придбало 30 свиноматок диких кабанів, що прискорило процес розведення цих тварин.

Заробітна плата у єгерів становить понад 3 тис. гривень. Втім, кожен із них має вищу спеціальну освіту та досвід роботи.

Підбиваючи підсумки зібрання, зазначили, що **перш, ніж полювати, потрібно подбати про збереження і примноження тваринного світу.**

Треба любити і турбуватися про природу, а вже потім щось від неї брати, Дуже добре, що є такі люди, як Олександр Подоляка, які можуть бути прикладом у цьому. Учасники робочої групи були одностайними у тому, що досвід мисливського господарства ПАФ «Подоляка» заслуговує на вивчення та поширення.

